

Psychosomatyka

Psychosomatic medicine

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr III
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychoterapia i terapia seksualna; Neuropsychologia kliniczna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	5	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	65	79			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z przedmiotem badań, założeniami i modelami psychosomatyki. Przybliżenie wzajemnych zależności pomiędzy czynnikami psychologicznymi, środowiskowymi, sytuacyjnymi (stres, osobowość, wydarzenia losowe) a stanem zdrowia i choroby.
2.	Uwrażliwienie studentów na choroby somatyczne w których udział czynnika psychogenego jest uważany za istotny w ich powstawaniu i zaostrzaniu oraz wskazanie na podstawowe kwestie dotyczące różnicowania chorób psychosomatycznych od zaburzeń emocjonalnych z doznaniem somatycznymi.
3.	Uwrażliwienie studentów na możliwość podejmowania działań związanych z profilaktyką, terapią i edukacją na rzecz zdrowia psychicznego i somatycznego oraz wskazanie na konieczność współpracy przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych (medycyna, socjologia, pedagogika).

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie fizjologiczne podstawy wzajemnych relacji układów nerwowego, endokrynologicznego i immunologicznego oraz współczesne nurty badań w obszarze psychosomatyki.	PS2_WG01_Mgr PS2_WG03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie mechanizmy regulujące zachowanie człowieka w różnych sytuacjach społecznych i relacje pomiędzy stresem a zaburzeniem zdrowia somatycznego.	PS2_WG03_Mgr PS2_WG05_Mgr PS2_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie wpływ choroby somatycznej na stan zdrowia psychicznego oraz udział czynników psychologicznych i sytuacyjnych w poznawczej ocenie choroby i radzeniu sobie.	PS2_WG03_Mgr PS2_WG05_Mgr PS2_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi wykorzystać modele teoretyczne z zakresu psychosomatyki w celu analizy złożonych związków pomiędzy stresem psychologicznym a ryzykiem choroby psychosomatycznej.	PS2_UW01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).
U2	Student potrafi dobrać metody diagnostyczne oraz dokonać integracji zróżnicowanych źródeł informacji diagnostycznych do oceny psychologicznych i społecznych czynników ryzyka choroby psychosomatycznej.	PS2_UW02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).
U3	Student potrafi opisać i uzasadnić rolę psychologa w interdyscyplinarnych zespołach badawczych i klinicznych zajmujących się chorobami fizycznymi oraz zaburzeniami psychosomatycznymi.	PS2_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do współpracy w ramach interdyscyplinarnych zespołów badawczych i klinicznych w kontekście psychosomatyki z zachowaniem standardów praktyki opartej na dowodach empirycznych oraz etyki.	PS2_KO02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia wyrozumiałej postawy względem osób cierpiących na zaburzenia psychosomatyczne oraz osób cierpiących na współwystępujące zaburzenia psychiczne i choroby fizyczne.	PS2_KO04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów uwzględnić specyficzne indywidualne potrzeby i możliwości klientów cierpiących na zaburzenia psychosomatyczne lub choroby fizyczne w procesie pomocy psychologicznej.	PS2_KO04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Zdrowie fizyczne i choroba – model medyczny, społeczny, holistyczny. Wprowadzenie do psychosomatyki – specyfika zależności między czynnikami psychogennymi, osobowością i różnicami indywidualnymi a chorobą somatyczną.	3	1
2.	Specyfika wzorów zachowań (WZA, WZC, WZD) i ich związek z chorobami psychosomatycznymi – ścieżki interakcji, dowody empiryczne.	3	1
3.	Wypalenie zawodowe jako czynnik ryzyka zaburzeń zdrowia psychicznego i somatycznego. Modele teoretyczne i wymiary wypalenia zawodowego. Psychologiczne i fizjologiczne korelaty objawów wypalenia zawodowego. Dane epidemiologiczne. Możliwości przeciwdziałania wypaleniu.	3	2
4.	Zaburzenia psychosomatyczne – fizyczne manifestacje zaburzeń psychicznych. Współczesna klasyfikacja, objawy i obraz kliniczny, dane epidemiologiczne i protokoły pracy terapeutycznej – przegląd badań.	3	2
5.	Psychologiczne problemy w chorobach skórnych (łuszczyca, świąd samoistny, bielactwo). Mechanizmy interakcji, czynniki ryzyka i ochronne. Rola interwencji psychologicznych – konteksty pracy, badania empiryczne na temat skuteczności.	3	2
6.	Choroby nowotworowe w perspektywie psychosomatycznej. Psychologiczne czynniki ryzyka i czynniki ochronne – fakty i mity. Wsparcie psychologiczne w chorobie nowotworowej i chemioterapii – prezentacja możliwych ról psychologa. Badania naukowe nt. roli wsparcia psychologicznego w przebiegu choroby. Psychologiczna opieka paliatywna – wsparcie osób chorych i ich rodzin.	3	2
7.	Choroby układu krążenia i choroby endokrynologiczne. Ścieżki interakcji między emocjami, zachowaniami a układem sercowo-naczyniowym i endokrynnym – przegląd modeli teoretycznych i badań.	3	2
8.	Zjawisko placebo i nocebo w perspektywie psychosomatycznej – definicje, przykłady efektów, potencjalne zastosowania, ryzyka i kontrowersje.	3	1
9.	Interwencje psychologiczne i psychoterapeutyczne w kontekście chorób somatycznych. Behawioralne strategie radzenia sobie z bólem, poznawcze przekonania na temat bólu. Techniki mindfulness i ACT.	3	2
10.	Psychosomatyka w perspektywie krytycznej. Analiza międzykulturowa, nieuzasadnione i niepoparte empirycznie założenia i twierdzenia, przegląd badań meta-analitycznych. Jatrogenne efekty „pozytywnego myślenia.”	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów i przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100

Razem	100
-------	-----

Rozliczenie pracy własnej studenta

Lp.	Czynności w ramach pracy własnej	Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Szacowana liczba godzin	
			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	TAK	45	59
2.	Przygotowanie do egzaminu	TAK	20	20
Razem			65	79

Literatura obowiązkowa

1.	Heszen-Celińska, I., Sęk, H. (2020). <i>Psychologia zdrowia</i> . PWN.
2.	Stanton, A., Taylor, S. E. (2021). <i>Health psychology</i> . McGraw Hill.
3.	Kempisty-Jeznach, E. (2023). <i>Chorzy ze stresu 2: problemy psychosomatyczne</i> . Prószyński i S-ka.

Literatura uzupełniająca

1.	Chauhan, A., & Jain, C. K. (2024). Psychosomatic Disorder: The Current Implications and Challenges. <i>Cardiovascular & Hematological Agents in Medicinal Chemistry</i> , 22(4), 399-406.
2.	Fava, G. A., Cosci, F., & Sonino, N. (2017). Current psychosomatic practice. <i>Psychotherapy and Psychosomatics</i> , 86(1), 13-30.
3.	Nisar, H., & Srivastava, R. (2018). Fundamental concept of psychosomatic disorders: a review. <i>International Journal of Contemporary Medicine Surgery and Radiology</i> , 3(1), 12-18.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	